

<i>Հինգշաբթի, մայիսի 29, 2025</i>	
Գրանցում 8:30 – 9:00 Բացման խոսք 9:00 – 11:00	
Նիստ 1 Հայոց ցեղասպանության ուսումնասիրություններ. պատմություն, պատմագրություն, կառույցներ, մարտահրավերներ	
Նիստավար՝	Հարություն Մարության «Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտ» (ՀՅԹԻ)
Ռայմոնդ Գևորգյան ՀՅԹԻ	Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտը և Հայոց ցեղասպանության ուսումնասիրությունները
Պետրոս Տեր-Մաթոսյան Նեքրասկա-Լինքոլնի համալսարան	Հայոց ցեղասպանության պատմագրության զարգացումը Արևմուտքում. նվաճումներ և չուսումնասիրված բացեր
Արմեն Մարուքյան ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ	Հայոց ցեղասպանության պատմության ուսումնասիրության հիմնական ուղղությունները ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտում
Աննա Օհանջանյան ՀՅԹԻ, Մատենադարան	Կայսրության վերակազմավորումը. Օսմանյան կայսրության ուշ շրջանի հասարակության, փոխակերպումների և պատմական բռնաճշումների ուսումնասիրության խմբի ներկան և ապագան
Ստեփան Աստուրյան Հայաստանի ամերիկյան համալսարան	Հայոց ցեղասպանության ուսումնասիրություններ. կայացումը, պատմագրական գնահատականը և հեռանկարները
Քննարկում	
Սուրճի ընդմիջում 11:00 – 11:30	
Նիստ 2 Հայոց ցեղասպանության վավերագրման վաղ շրջան 11:30 – 13:30	
Նիստավար՝	Պետրոս Տեր-Մաթոսյան Նեքրասկա-Լինքոլնի համալսարան
Միհրան Մինասյան ՀՅԹԻ	Արամ Անտոնյանի՝ ցեղասպանությունը վերապրածների վկայությունների հավաքչական աշխատանքը Հալեայում
Բորիս Աճեմյան ՀԲԸՄ Նուբարյան գրադարան	Արամ Անտոնյանը Փարիզի Նուբարյան գրադարանը և Հայոց ցեղասպանության վավերագրման վաղ շրջանը

Մարիամ Հովսեփյան ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ	Հայոց ցեղասպանությունը վերապրողների պատմություններն ու հուշերը Կ. Պոլսի հայկական թերթերի էջերում (1918-1923 թթ.)
Ռեգինա Գալուստյան ՀՅԹԻ	Կարապետ Գաբիկյան. Հայոց ցեղասպանության վերապրող և դրա ուսումնասիրությունների առաջամարտիկ
Նարինե Մարգարյան ՀՅԹԻ	Գևորգ Մեսրոպի արխիվներն ու Հայոց ցեղասպանության ուսումնասիրությունները
Քննարկում	
Ճաշ 13:30 – 14:30	
Նիստ 3 Հիշողություն, արխիվներ և բանավոր պատմություն 14:30 – 16:30	
Նիստավար՝	Ռոյ Կնոկե Լեփսիուսհաուզ Պոտսդամ
Մանուկ Ավետիքյան ՀԿՀ հայագիտության կենտրոն Արման Խաչատրյան ՀՅԹԻ	Հայոց ցեղասպանության վերապրողների բանավոր պատմությունները որպես արխիվային աղբյուր
Հագալ Հալավուտ Կանանց և գենդերային հետազոտությունների ինստիտուտ, Տորոնտոյի համալսարան	Թարմացվող վերք. ոճրագործի արխիվ, հիշողություն և ժառանգություն
Շուշան Խաչատրյան ՀՅԹԻ	100-ամյա վկայություն. Հայոց ցեղասպանության վաղագույն վավերագրումների մեթոդների և բանավոր պատմությունների ստեղծման շուրջ
Շարոն Կանգիսեր Քոհեն Յադ Վաշեն	Հոլոքոստի վերապրողի վկայությունը և դրա վավերացումը
Արմեն Մարսուբյան Հարավային Կոնեկտիկուտի համալսարան Քէթրին Մասուդ Կոնեկտիկուտի համալսարան	Վիզուալ պատմվածք. Հայոց ցեղասպանության և դրա հետևանքների մասին ուսուցումն ընտանեկան արխիվների միջոցով
Քննարկում	
Սուրճի ընդմիջում 16:30 – 17:00	
Նիստ 4 Վկայություն և մարդասիրություն 17:00 – 18:30	
Նիստավար՝	Սուրեն Մանուկյան ՀՅԹԻ

Դոմինիկա Մարիա Մասիոս Համաշխարհային արվեստի ուսումնասիրությունների լեհական ինստիտուտ	Լեոպոլդ Գաշչիկ՝ Հայոց ցեղասպանության մոռացված ականատես
Հայկ Մարտիրոսյան Լեփսիուսհաուզ Պոտսդամ	Գերմանական որբանոցի սան, վերապրած և բանտարկյալ Օսմանյան կայսրությունում ու հուշերի հեղինակ Գերմանիայում. Հայնրիխ Մելիտոնյանի հիշողությունների շարադրումը 1933-1940 թթ. և դրանց կարևորությունը
Լուսինե Հովսեփյան Երևան քաղաքի պատմության թանգարան	Գաղթականներին աջակցելու արցախահայության ծավալած գործունեությունը
Գոհար Խանումյան ՀՅԹԻ	Մարգալետ (Ղազար Ղազարյան). հայ տարագիրների գաղտնի փրկիչը Հայոց ցեղասպանության տարիներին
Քննարկում	
Այց Հայոց ցեղասպանության հուշահամալիր 6:30	
<i>Ուրբաթ, մայիսի 30, 2025</i>	
Գրանցում 8:30 – 9:00	
Նիստ 5 Վերադառնալով Հայոց ցեղասպանությանը. նոր մոտեցումներ և հեռանկարներ 9:00 – 11:00	
Նիստավար՝	Բորիս Աճեմյան ՀԲԸՄ Նուբարյան գրադարան
Նարեկ Պողոսյան ՀՅԹԻ	Գեներատիվ արհեստական բանականությունը և ցեղասպանության թվային սահմանը. էթիկական ռիսկեր և կարգավորման մարտահրավերներ
Էդիտա Գզոյան ՀՅԹԻ	«Մադագասկար նախագիծ». հայկական դեպքը
Արամ Միրզոյան ՀՅԹԻ	
Հենրի Թերիո Վուպերի համալսարան	Ցեղասպանության կայունությունը. պատճառահետևանքային կապի վերաիմաստավորում
Սեմյուել Դոլբի Վանդերբիլթի համալսարան	Հայոց ցեղասպանությունը և շրջակա միջավայրի պատմությունը
Սուրեն Մանուկյան ՀՅԹԻ	Հայոց ցեղասպանության միկրո մակարդակի ուսումնասիրությունները

Քննարկում	
Սուրճի ընդմիջում 11:00 – 11:30	
Նիստ 6 Հիշողությունը, տրավման և ինքնությունը ցեղասպանությունից հետո հայկական համայնքներում 11:30 – 13:30	
Նիստավար՝	Արմեն Մարսուբյան Հարավային Կոնեկտիկուտի համալսարան
Ջուլիա դե Մորաես Կաբրալ Տորոյոր Ժետուլիու Վարգասի հիմնադրամ	Ժառանգական հիշողություններ. Բրազիլիայում Հայոց ցեղասպանությունը վերապրածների կին ժառանգները և նրանց դերը հիշողության պահպանման գործում
Հարություն Մարության ՀՅԹԻ	Հայոց ցեղասպանության հիշողության և հայ ինքնության մարտահրավերների շուրջ. ապրիլի 24-ի վերաբանաձևման և «արժանապատիվ հիշողության» ձևավորման խնդիրը
Թեհմինե Մարտոյան ՀՅԹԻ	Հայոց ցեղասպանության վերապրողների «լեզուն» ցեղասպանության զոհաբանության համատեքստում
Գևորգ Վարդանյան ՀՅԹԻ Նարինե Հակոբյան ՀՅԹԻ	Ամերիկահայերը և համիդյան կոտորածները. հիշատակ, ինքնություն և կանխարգելման որոնումներ
Մարիամ Հերգնյան անկախ հետազոտող	Սերունդների շարունակման խնդիրը՝ որպես Հայոց Ցեղասպանության հոգեբանական տրավմայի միջսերնդային դրսևորման ձև
Քննարկում	
Ճաշ 13:30 – 14:30	
Նիստ 7 Սեռը և ցեղասպանությունը 14:30 – 15:50	
Նիստավար՝	Հենրի Թերիո Վուպերի համալսարան
Էլիզ Սեմերջյան Կլարկի համալսարան	Մարմին-տարածք. Օսմանյան կայսրության հայերի ու Հյուսիսային և Հարավային Ամերիկայի բնիկ կանանց նկատմամբ սեռական բռնության համեմատությունը

Մարիանա Բուջիքյան Սան Պաուլոյի համալսարան	Գենդերային տրավման հայկական սփյուռքում
Ռոյ Կնոկե Լեփսիուսհաուզ Պոստլամ	Կանայք և մարդասիրությունն Օսմանյան կայսրությունում մոտ 1900 թվականին
Ինեսա Սետեփանյան ՀՅԹ	Կանանց դիմադրությունը Հայոց ցեղասպանության և Հրեաների հոլոքոստի ժամանակ

Քննարկում	
Այց Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին, ճաշկերույթ 16:00	
Շաբաթ, մայիսի 31, 2025	
Գրանցում 8:30 – 9:00	
Նիստ 8 Գաղափարախոսություն, քաղաքականություն և ցեղասպանություն 9:00 – 11:00	

Նիստավար՝	Ռայմոնդ Գևորգյան ՀՅԹ
Համիդ Բոզարսլան Հասարակական գիտությունների բարձրագույն դպրոց	Համիդիզմից մինչև Էրդողանիզմ. մի քանի դիտարկում թուրքական գաղափարախոսության մասին
Ռոբերտ Թաթոյան ՀՅԹ	Հայոց ցեղասպանության զոհերի թվաքանակի հարցը. տվյալներ, հաշվումներ, հաշվման մեթոդներ
Հիլմար Կայզեր անկախ հետազոտող	Օսմանյան պետությունը և Տրապիզոնի տեղահանությունները
Արփինե Բաբումյան ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտ	Արևմտահայության ժողովրդագրական տեղաշարժերի հիմնական միտումները Հայոց ցեղասպանությունից առաջ (19-րդ դարի վերջ – 20-րդ դարի սկիզբ)
Մեհմեդ Փոլատել Հրանտ Դինք հիմնադրամ	Հետպատերազմյան գույքային վեճերը և փոխհատուցումն Օսմանյան կայսրությունում
Քննարկում	
Սուրճի ընդմիջում 11:00 – 11:30	
Նիստ 9 Համեմատական ցեղասպանագիտությունը և գլոբալ հեռանկարները 11:30 – 13:30	
Նիստավար՝	Էլիզ Սեմերջյան Կլարկի համալսարան

Վինսենթ Դյուլլեր Ռայմոնդ Արոնի անվան սոցիոլոգիական և քաղաքական հետազոտությունների կենտրոն	Հայոց ցեղասպանությունը Ռաֆայել Լեմկինի «Axis Rule in Occupied Europe» աշխատությունում: Ցեղասպանության երկար ժամանակ, արդարադատության երկար ժամանակ
Դևիդ Գանտ Սյոդերթյորնի համալսարան	Հայերի և ասորիների ցեղասպանությունների հատման կետերը
Հենրի Թերիո Վուլթերի համալսարան	Անօդաչու թռչող սարքերի և ցեղասպանության մասին. ընդհանուր մոդելից մինչև մասնավոր դեպք
Մելանի Օ’Բրայեն Արևմտյան Ավստրալիայի համալսարան	Սովը, խոշտանգումներն ու սպանությունները որպես Հայոց ցեղասպանության ապացույց
Քիթ Դեյվիդ Ուոթենսպո Կալիֆոռնիայի համալսարան	Ցեղասպանությունը և երեխաների սոցիալական մահը

Քննարկում	
Ճաշ 13:30 – 14:30	
Նիստ 10 Հետցեղասպանություն, գոյատևում և վերակառուցում 14:30 – 16:30	
Նիստավար՝	Շուշան Խաչատրյան ՀՅԹ
Միքայել Նիշանյան Ֆրանսիայի ազգային գրադարան	Գոյատևում և դիմադրություն. ինչպես հայերը գոյատևեցին Անատոլիայում 1915-1918 թվականներին
Լուսինե Ամիրջանյան Երևանի նոր թաղերի իրմնադրումը թանգարան	Երևանի նոր թաղերի հիմնադրումը ցեղասպանությունից հետո
Վիկի Չափարյան Լիբանանյան համալսարան	Արաքսյան աղբյուրները Հայոց ցեղասպանության մասին
Վերժինե Սվազյան ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ	Արևմտահայոց թուրքալեզու բանահյուսությունը (Ըստ հեղինակի 1955-2025 թթ. թուրքալեզու գրառումների)
Սուսաննա Հարությունյան Երևան քաղաքի պատմության թանգարան	Երևանը Հայոց ցեղասպանության տարիներին
Քննարկում	
Գիտաժողովի ամփոփում 16:30	

ՀԱՅՈՑ ԶԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԹԱՆԳԱՐԱՆ-ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ ԳԻՄՆԱՂՐԱՄ

«ՀԱՅՈՑ ԶԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆ-ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ»

ՀԱՅՈՑ ԶԵՂԱՍՊԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՄԵԿ ԴԱՐԸ. ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ,
ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐՆԵՐ ԵՎ ՄՊԱԳԱ

ՄԻԶԱԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԾՐԱԳԻՐ
29 - 31 ՄԱՅԻՍԻ 2025 Թ.

ՀԱՅՈՑ ԶԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԹԱՆԳԱՐԱՆ-ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
ԳԻՏԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ՄՐԱԸ